

สามเหรียญสามค่าสาเหตุแห่งความขัดแย้ง: ความเก่งกับความดี ความร่ำรวยกับความพอเพียง และความรักปกป้องตนเองกับพวกพ้องกับความรักปกป้องชาติ

โดย ศาสตราจารย์ ดร. ชัยยงค์ พรหมวงศ์

นับตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตยใน พ.ศ. ๒๔๗๕ ยังไม่มีสมัยใด ที่ชาวไทย เกิดความแตกแยก ทางความคิดความเห็นได้ร้ายลึกเท่ากับช่วงเวลานี้... ช่วงเวลาที่ ๓ พท. พ.ศ. ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย ดำรง ตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีเป็นสมัยที่สอง เป็นความแตกแยกด้านค่านิยมและทัศนะ ระหว่างความเก่งกับความดี ระหว่างความร่ำรวย กับความพอเพียง ระหว่างความรักความภาคภูมิใจของชาติ กับความรักประโยชน์ของตนเองและครอบครัว ... เป็นสามเหรียญ สามค่า สามประการที่สร้าง สับสน ยุ่งเหยิงในด้านความคิดและการตัดสินใจของประชาชนในการตัดสินใจเลือกผู้นำประเทศ และกำลังนำประเทศไปสู่ความขัดแย้งอย่างรุนแรงในขณะนี้

ประการแรก ความแตกต่างด้านค่านิยมระหว่างความเก่งกับความดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งของผู้นำประเทศ เป็นความขัดแย้งที่ชัดเจนที่สุด

ผู้นิยมคนเก่งแสดงทัศนะว่า ขอให้ได้ผู้นำเก่ง สามารถทำให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรืองก็พอแล้ว ไม่ต้องมีคุณธรรมอะไรมาก ผู้นำประเทศในอดีตที่โกงกินก็มีทุกยุคทุกสมัย ได้ผู้นำดีเสียอีกที่ไม่ค่อยทำอะไร เชื่องช้า ประเทศชาติไม่พัฒนาเท่าที่ควร คนเหล่านี้เชื่อว่า ผู้นำที่เก่งต้องมีความรู้ความสามารถ มีการศึกษาสูงได้ปริญญาจากต่างประเทศ เป็นคนทันสมัย มีวิสัยทัศน์ก้าวไกล กล้าได้กล้าเสีย ตัดสินใจรวดเร็ว คิดต่างทำต่าง แต่งกายด้วยอาภรณ์ราคาแพงจากต่างประเทศ และมุ่งผลสัมฤทธิ์คือ มีความร่ำรวย ได้ทรัพย์สินที่เป็นรูปธรรม (โลกียทรัพย์) จึงดำเนินการทุกอย่างเพื่อให้ผลตอบแทนการลงทุนที่คุ้มค่ากับการลงทุนได้มีผลตอบแทนกลับในเวลารวดเร็ว และมีกระแสเงินหมุนเวียนไม่ขาดมือ เพื่อให้เห็นผลที่เป็นรูปธรรมคือ ประชาชนมีรายได้สูงขึ้น อยู่ดีกินดี มีบ้านใหญ่โต และถือว่า การมีหนี้สินคือการมีเครดิตสูง บ้านเมืองมีดีดึกฟ้า มีถนนหนทางทันสมัย มีรถยนต์รุ่นใหม่เอี่ยม มีเครื่องอุปโภคบริโภคสมัยใหม่ ใช้ภาษาต่างประเทศปนภาษาไทยเพื่อบ่งบอกความเป็นผู้มีรสนิยมและมีการศึกษาสูง

ส่วนผู้นิยมคนดีก็เห็นว่า คนดีจะไม่นำพาประเทศไปสู่ความหายนะ จะรักษาผลประโยชน์ของชาติ และแผ่นดินเท่าชีวิต และเชื่อว่า "คนเก่ง" อาจไม่คิดจะรักษาผลประโยชน์ศักดิ์ศรี หรือความภาคภูมิใจของชาติของแผ่นดิน ผู้ที่ยึดค่านิยมความดี เชื่อว่า *ผู้นำต้องเป็นคนดี ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละความสุขส่วนตนและญาติมิตรเพื่อประเทศชาติ เทิดทูน หวงแหนสมบัติและความภาคภูมิใจในชาติ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมและประเทศมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง วงศ์ตระกูล และพวกพ้อง* โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องมีสามัญสำนึก คือ รู้ดีชั่ว แยกต่างสัตว์ที่มีสัญชาตญาณ คือการเอาตัวรอด รู้เป็นรู้ตาย เก่งแย่งชิงดีกัน ผู้นำที่ดีจะจริงใจ ตรงไปตรงมา ไม่ปิดบัง มีเจตนา ไม่หมกเม็ด เชื่อว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เกรงกลัวและละอายบาป ไม่กล้าเบียดเบียนผู้อื่น สังคม และประเทศชาติ ด้วยเกรงว่า ทุกบาททุกสตางค์ที่ได้มาโดยมิชอบ จะกลายเป็นเม็ดกรวดเม็ดทรายสร้างเรือนรกรกเผาผลาญตนเองให้มอดไหม้ในมหาเวจี ยิ่งเมื่อมาเป็นผู้นำประเทศก็ย่อมต้อง "ให้" ประเทศชาติมากกว่าประชาชนคนอื่น ๆ จะช่วยเงิน ละอายใจเป็นอย่างยิ่ง เมื่อจะได้ทรัพย์สินสมบัติมากกว่าคนอื่น ชนกลุ่มนี้ เชื่อว่าทรัพย์สินแท้คือ ความดี เป็นนามธรรม (อริยทรัพย์) ที่ติดตัวข้ามภพข้ามชาติ ไม่มีใครจะสามารถขโมยไป ปลักใส่ และยื้อแย่งไปได้

ประการที่สอง คือ ความแตกต่างระหว่างค่านิยมความร่ำรวยและความเป็นอยู่อย่างพอเพียง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความชื่นชอบผู้นำประเทศที่ให้คำมั่นสัญญาว่า จะทำให้ร่ำรวย และไม่ขึ้นขมสนับสนุนผู้นำที่กระตั้นการประหยัด อดออม เป็นความขัดแย้งที่ร้ายแรงและมีผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชน เพราะ

ฝ่ายแรก ถือว่า ปากท้องเป็นเรื่องสำคัญ หากมีใครสัญญาว่าจะมาช่วยขจัดความยากจน เพิ่มรายได้ หลบหลีกหนี้สิน ก็จะได้รับการสนับสนุนให้เป็นผู้ว่าประเทศ ผู้ที่นิยมความร่ำรวย เป็นผลผลิตของระบบเศรษฐกิจแบบตลาด (Market Economy) ที่เน้นการพัฒนาทุนนิยมอย่างเสรีเพื่อผลกำไร พวกนี้ถือว่า เงินเป็นพระเจ้า สามารถถล่มบันดาลได้ทุกอย่าง เงินทำให้มีบ้านหรือคฤหาสน์ใหญ่โต ห้อมล้อมด้วยญาติมิตรและบริวาร เงินสามารถนำไปสู่อำนาจรัฐ ซึ่งจะเกื้อหนุนให้ร่ำรวยยิ่งขึ้น เมื่อมีผู้ขัดขวาง ก็จะปกป้องรักษาทรัพย์สินสมบัติที่หาได้ มุ่งกอบโกยผลประโยชน์เข้าตนเองและพวกพ้อง บางคนหลีกเลี่ยงภาษีไม่ทางตรงก็ทางอ้อม รวยแล้วไม่พอ อวยกรวยมากขึ้น ๆ ยิ่งมีมากก็ยิ่งอยากได้เพิ่มขึ้น จึงเกิดการต่อสู้ทางความคิด ทางวาจา และทางกายกับผู้ที่ไม่เห็นด้วย สะท้อนออกมาเป็นโทสะและความเคียดแค้น คิดว่า ตนถูกกลั่นแกล้ง ถูกอิจฉาริษยา ไม่มีเหตุมีผล สมาชิกในฝ่ายนี้ ปรรณาคความอยู่ดีกินดี ใช้ของดีราคาแพง ขับรถราคาคันละสิบล้าน นาฬิกาเรือนละแสนเรือนละล้าน เข้าสโมสรชั้นสูง ภูมิใจที่ได้ชื่อว่า เป็นสมาชิกสังคมระดับ "ไฮโซ"

ฝ่ายที่สอง มุ่งความเป็นอยู่ตามอัตภาพ ไม่ทะยานอยากในอำนาจ ยศและตำแหน่ง ไม่หวังที่จะมีเงินทองมาใช้จ่ายอย่างสุรุ่ยสุร่าย แต่มุ่งที่จะชั่ว ทำดี และทำให้ใจให้พอใจตามแนวทางคำสอนแห่งองค์

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้นิยมความพอดี เป็นผลผลิตของเศรษฐกิจแบบพอเพียง (Sufficiency Economy) มุ่งดำรงชีวิตเพื่อให้ “อยู่เย็นเป็นสุข” และความพออยู่พอกินมากกว่า อยู่ดีกินดี เพราะคิดว่า ข้าวแกงหรือก๋วยเตี๋ยวหนึ่งชาม น้ำเปล่าหนึ่งถ้วย ก็ประทังชีวิตให้อยู่ได้ ... บ้านช่องก็พอประมาณ เงินเดือนมากก็มีหลังใหญ่ มีรายได้ก็น้อยก็อยู่บ้านแบบไทยๆ มีเครื่องอุปโภคบริโภคก็เท่าที่จำเป็น ... ทำมาหากินโดยสุจริต ไม่เบียดเบียนตนเอง ญาติมิตรหรือผู้อื่น ... ไม่ก้อหนี้สิน มีเงินก็รู้จักเก็บออม เพียงเพื่อส่งเสียบุตรธิดาให้ได้ศึกษาเล่าเรียน เรียกว่า “ทำเพื่อลูก” ไม่ได้เผื่อแผ่ไปถึงหลาน เพราะถือว่า พ่อแม่ก็คงดูแลลูกๆ เขาเองได้ จึงไม่เกิดการสังสม เพราะไม่ต้องใช้จ่ายอย่างฟุ้งเฟ้อ จึงไม่ต้องจ้อราษฎรบังหลวง คดโกง เอารัดเอาเปรียบเพื่อนร่วมชาติ ยินดีเสียภาษีเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และถือว่า... ต้องชดใช้แผ่นดินเกิดที่ฝังรกรากตนเองและจะต้องฝังร่างเมื่อตนตาย

ประการที่สาม ความขัดแย้งระหว่างความรักและปกป้องประโยชน์ของตนเองและครอบครัว และพวกพ้อง กับ ความรักและปกป้องความภาคภูมิใจของชาติ

ฝ่ายแรก เห็นว่าในยุคโลกาภิวัตน์ ดินแดนทั้งโลกเป็นแผ่นดินเดียวกัน อัตประโยชน์ส่วนตนสำคัญที่สุด จึงไม่จำเป็นจะต้องสนใจศักดิ์ศรีของชาติ ไม่สนใจยึดกับการพิทักษ์ รักษาความภาคภูมิใจของชาติ เพราะดีค่าเป็นทรัพย์สินไม่ได้ ดังนั้นกลุ่มนี้ จึงเปิดประตูบ้านของตนเองให้ต่างชาติต่างเมืองเข้ามาหาประโยชน์ในบ้านเมืองของตนได้อย่างเต็มที่เพื่อแลกเปลี่ยนกับโอกาสที่ตนเองจะได้ไปทำอย่างเดียวกันในบ้านเมืองอื่น มีความทะยานอยากที่จะเป็นมหาเศรษฐีเงินล้าน ด้วยค่านิยมเช่นนี้ จึงไม่รู้สึกลัวเสียหายที่จะนำทรัพย์สินสมบัติของแผ่นดินไปขายให้ต่างชาติ มองไม่เห็นความหวังร้ายของบางประเทศที่ได้พยายามทุกวิถีทางที่จะทำลายชื่อเสียงของประเทศไทย ในที่สุดประเทศนั้นก็ได้เข้าครอบงำเศรษฐกิจของประเทศไทย เพราะผู้กลุ่มผู้มีอำนาจไม่เห็น ไม่เข้าใจ หรือแกล้งไม่เข้าใจความรัก ความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีของชาติ จึงไม่แปลกที่จะเห็นพวกเขาขี้มรั้าเมื่อถูกวิพากษ์วิจารณ์ เพราะมองไม่เห็นว่าคุณค่าอะไรผิด หรือเสียหายอะไรกับค่านิยมต่างชาติของตนเอง

ฝ่ายที่สอง ถือว่า เกิดเป็นคนไทยต้องรัก หวงแหนและปกป้องแผ่นดินไทย พยายามทำประโยชน์ทำความดี รักศักดิ์ศรี และสร้างความภาคภูมิใจในชาติ ไม่ดูหมิ่นดูแคลนคนไทยด้วยกันเอง ไม่เห็นต่างชาติดีกว่าคนไทยด้วยกันเอง เกิดทุน รักและหวงแหนภูมิปัญญาไทย ส่งเสริม สนับสนุนวัฒนธรรม ขนบ ธรรมเนียม ประเพณี ศาสตร์ วิทยาการ และเทคโนโลยีของไทย ไม่ปล่อยให้ความเป็นไทยถูกลบและจางหายไปด้วยกรวด หิน ดินทราย คือ วัฒนธรรม ศาสตร์ และวิทยาการจากต่างชาติ รักษาภาษาไทย ไม่ยอมเป็นเมืองขึ้นต่างชาติโดยเห็นภาษาอื่นดีกว่า ภาษาตนเอง เช่น พูดหรือออกเสียงไม่ชัด ไม่มี ร.ล. พูดไทย คำอังกฤษคำ แม้แต่หน่วยราชการ ก็ยังใช้เรียกเป็นภาษาอังกฤษ เช่น โอท็อป ดีเอสไอ เอสเอ็มแอล เอสเอ็มอี ฯลฯ หมู่บ้านจัดสรรค์ สนามกอล์ฟ ก็ใช้ชื่อฝรั่ง บางเมืองบ้านถนน ชื่อถนนหนทาง ป้ายประกาศ ก็เป็นภาษาอังกฤษ ไม่เกรงใจเจ้าของประเทศ ซึ่งเกิด เติบโตในแผ่นดินไทย และจะฝังรากในแผ่นดินไทย แต่คนพูดไทยคำอังกฤษคำ ก็ไม่แน่ว่า เมื่อเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงในแผ่นดิน พวกเขาจะอยู่ร่วมทุกข์ร่วมสุขกับชาวไทยส่วนใหญ่หรือไม่

ความแตกต่างและความขัดแย้งสามเหลี่ยม สามคู่สามประการข้างต้น กำลังเม่งบาน และทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นเป็นลำดับ อันเป็นผลจากการอบรมสั่งสอนและการจัดการศึกษาในโรงเรียนที่เน้นเนื้อหาสาระแบบตะวันตกส่วนหนึ่ง การแพร่กระจายตัวแบบที่สะท้อนวัฒนธรรมฝรั่งส่วนหนึ่ง และ “อัตประโยชน์นิยม” ที่ฝังลึกในสำนึกของชาวไทยบางกลุ่มที่ขาดข้อมูลและสารสนเทศที่ถูกต้อง ทำให้ไม่สามารถตัดสินใจจากความผิดได้ ยิ่งง้อฝืนกับแสงสีที่เป็นภาพลวงตา ว่า รายได้ต่อหัว ต่อครอบครัวสูงขึ้น ลืมถามตนเองว่า แล้วหนี้สินต่อหัวต่อตัวละลดลงหรือเพิ่มขึ้น ค่าเงินร่อยบาทเดี๋ยวนี มีราคาเท่ากับเมื่อห้าปีก่อนหรือไม่ ฯลฯ ความขัดแย้งในสามค่านิยมที่กล่าวข้างต้นจะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้บ้านเมืองล่มสลายได้ หากชาวไทยมิได้รับใช้สัญชาติญาณ คือ ความเอาตัวรอด ไม่ใช่สำนึกสำนึก คือ ความรู้ดีรู้ชั่วรู้ผิด มาเป็นทางเสือกกำหนดทิศทางการตัดสินใจของตนเองในการเลือกหัวหรือก้อยของเหรียญ หรือการเลือกผู้นำประเทศ เพื่อหลีกเลี่ยงและยุติปรากฏการณ์ “กบเลือกนาย” ที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนี้.

ปทุมวัน
๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙
๒๑.๓๐ น.